

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

- tekst ujednolicony -

LKI-4112-05-01/2011
S/11/008

Kielce, dnia listopada 2012 r.

**Pan
Lucjan Zwolak
p.o. Prezes
Agencji Rynku Rolnego**

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Delegatura Najwyższej Izby Kontroli w Kielcach przeprowadziła w Agencji Rynku Rolnego (ARR lub Agencja) kontrolę wspierania przez Oddział Terenowy ARR w Kielcach (OT ARR lub Oddział) sektora rynku owoców i warzyw w okresie od czerwca do grudnia 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 listopada 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK², przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania podjęte przez dyrektora OT ARR polegające na:

- niedostosowaniu organizacji pracy podległych pracowników do wymogów powstałej sytuacji nadzwyczajnej na rynku owoców i warzyw, w jej początkowym okresie;
- prowadzeniu dopiero od dnia 27 czerwca 2011 r. działań informacyjnych dotyczących możliwości i warunków uzyskania wsparcia na rynku owoców i warzyw;
- przekazywaniu producentom rolnym, w początkowym okresie, informacji o możliwości uzyskania wsparcia jedynie do upraw pod osłonami;
- niezrealizowaniu w pełnym zakresie tzw. kontroli na miejscu w związku z powiadomieniami dotyczącymi zielonego zbioru lub niezbierania owoców i warzyw złożonymi przez producentów i objęciu kontrolą jedynie 35% powiadomień;
- nieinformowaniu producentów w dziewięciu postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji o odmowie udzielenia wsparcia, wbrew dyspozycji art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego (kpa),

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Ilekroć w treści przywoływana jest ustawa o NIK należy przez to rozumieć ustawę w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., stosownie do art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. Nr 227, poz. 1482 ze zm.).

o niezachowaniu terminu rozpatrzenia wniosku o udzielenie wsparcia, przyczynach zwłoki i nowym terminie załatwienia sprawy.

NIK docenia bardzo duży wkład pracy pracowników OT ARR w realizację zadań określonych przez Prezesa ARR, w związku z wydanym przez Radę Ministrów rozporządzeniem z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wspierania rynków owoców i warzyw³.

1. Na unijnym rynku owoców i warzyw wystąpił w 2011 r. (począwszy od maja) kryzys, powszechnie znany z doniesień medialnych, spowodowany podejrzeniami zakażenia niektórych owoców i warzyw bakteriami EHEC. W związku z zaistniałą sytuacją nadzwyczajną, Komisja Europejska podjęła działania ustanawiające tymczasowe nadzwyczajne środki wspierania sektora owoców i warzyw i wydała w tym zakresie rozporządzenie wykonawcze nr 585/2011 z dnia 17 czerwca 2011 r.⁴ (piątek).

W dniu 20 czerwca 2011 r. (poniedziałek) ARR zamieściła o godz. 15.25 na swojej stronie internetowej treść ww. rozporządzenia nr 585/2011 z 17 czerwca 2011 r. oraz informację, w której zostały podane główne rozwiązania zawarte w tym rozporządzeniu, zapowiedź opublikowania aktu normatywnego prawa krajowego dotyczącego wsparcia oraz prośba o pilne przysyłanie do Agencji informacji o działaniach zrealizowanych przez producentów w dniach 26 maja – 17 czerwca 2011 r.

W tym samym dniu Biuro Produktów Roślinnych ARR wezwało dyrektorów oddziałów terenowych m.in. do kontaktowania się na bieżąco z producentami owoców i warzyw niebędącymi członkami organizacji producentów oraz producentami owoców i warzyw, którzy chcieliby dokonać wycofania, zbioru zielonych plonów oraz niezbiierania plonów.

W związku z tym, OT ARR uzyskał dane z gmin Dwikozy i Zawichost oraz ze Świętokrzyskiej Izby Rolniczej w Kielcach, obejmujące rejon Sandomierza, Staszowa i Buska Zdroju. Otrzymane informacje ograniczone były do upraw w osłonach i obejmowały tylko uprawy ogórka i sałaty. Według Urzędu Gminy w Dwikozach straty na terenie gminy obejmowały uprawy ogórka o powierzchni 75 ha, a według Urzędu Gminy w Zawichoście – 15 ha.

OT ARR 22 czerwca 2011 r. przekazał do Centrali Agencji szacunkowe informacje dotyczące niezbiierania ogórka i sałaty z tych trzech jednostek.

2. Rada Ministrów przyjęła w dniu 21 czerwca 2011 r. (wtorek) rozporządzenie w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wspierania rynków owoców i warzyw, w którym, stosownie do art. 8 ust. 3 ww. rozporządzenia wykonawczego nr 585/2011, nałożyła na Agencję zadania i obowiązki państwa członkowskiego związane z udzielaniem wsparcia.

Prezes Agencji już następnego dnia – 22 czerwca 2011 r. (środa) – wydał zarządzenie Nr 82/2011/Z w sprawie wprowadzenia *Warunków uczestnictwa w mechanizmie wsparcia w sektorze owoców i warzyw z tytułu kryzysu spowodowanego szczepem bakterii EHEC (Warunki uczestnictwa)*. Jako odpowiedzialnych za realizację

³ Dz. U. Nr 130, poz. 750 ze zm.

⁴ Dz.U.U.E.L.2011.160.71.

zarządzenia w zakresie wynikającym z *Warunków uczestnictwa* Prezes Agencji wskazał dyrektora Biura Produktów Roślinnych w Centrali ARR i dyrektorów oddziałów terenowych Agencji.

Tego samego dnia (22 czerwca 2011 r.) ARR zamieściła na stronie internetowej tekst zachęcający producentów do zapoznania się z możliwościami skorzystania z pomocy, podając, że informacji udzielają oddziały terenowe Agencji. Ponadto w tymże dniu ARR zamieściła na stronie internetowej *Warunki uczestnictwa* wraz z 5 załącznikami.

Na podstawie ustaleń kontroli NIK stwierdza, że Oddział nie podejmował w dniu 22 czerwca 2011 r. żadnych działań związanych z koniecznością natychmiastowego dokonania zmian w organizacji pracy w tej nadzwyczajnej sytuacji.

W dniu 24 czerwca 2011 r. (piątek) Biuro Organizacyjne Agencji przesłało do OT ARR *Komunikat* adresowany do producentów warzyw o możliwości składania do dnia 11 lipca 2011 r. w oddziałach terenowych ARR wniosków o udzielenie wsparcia.

Oddział dopiero w dniu 27 czerwca 2011 r. (poniedziałek) przekazał *Komunikat* pocztą elektroniczną do świętokrzyskich mediów, w tym m.in.: Radia Kielce, Telewizji Polskiej Oddział w Kielcach, Gazety Wyborczej, Echa Dnia, Gazety Ostrowieckiej. Wiadomość tę wysłano także do urzędów gmin oraz starostw powiatowych z terenu województwa świętokrzyskiego, Świętokrzyskiej Izby Rolniczej w Kielcach, Świętokrzyskiego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Kielcach oraz Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Kielcach.

Również 27 czerwca 2011 r. dyrektor Oddziału oddelegował do punktu informacyjnego w OT ARR 15 pracowników (spośród 33 zatrudnionych), którzy do 11 lipca 2011 r. udzielali, na miejscu lub telefonicznie, informacji dotyczących mechanizmu wsparcia.

Odnosząc się do zbyt późnego rozpowszechniania przez Agencję informacji nt. możliwości uzyskania wsparcia przez producentów, dyrektor Oddziału wyjaśnił, że (...) *z treści przesłanej wiadomości w żaden sposób nie wynikał obowiązek, prośba czy polecenie wysłania owego komunikatu do jakichkolwiek osób czy instytucji oraz stwierdził, że (...) uwzględniając z jednej strony system obiegu korespondencji w OT ARR oznaczający konieczność odbioru korespondencji, przekazania jej do dekretacji, zapoznania się z jej treścią przez osobę dekretującą, przesłania do właściwego adresata a z drugiej strony konieczność ustalenia i wpisania ponad 200 adresów mailowych i rozesłania tak sporządzonej wiadomości do adresatów, sposób postępowania z komunikatem, o którym mowa wyżej uznać należy za niezwykle szybki.*

NIK ocenia, że zaprezentowane przez dyrektora Oddziału stanowisko świadczy o rutynowym podejściu do realizacji zadań i braku inicjatywy niezbędnej dla rzetelnego zrealizowania zadań w zaistniałej sytuacji nadzwyczajnej.

W wyniku kontroli NIK potwierdzono, podnoszony w skargach producentów, fakt przekazywania przez pracowników OT ARR, w początkowej fazie realizacji zadań, nieprawdziwych informacji o możliwości uzyskania wsparcia jedynie do upraw pod osłonami. Informację tę telefonicznie otrzymali pracownicy urzędów gmin w Opatowcu, Wiślicy oraz Czarnocinie oraz pięciu z 14 przesłuchanych rolników z terenu gminy Wiślica. Dyrektor Oddziału zaprzeczył, jakoby pracownicy Oddziału mogli udzielać błędnych informacji.

Zdaniem NIK, udzielenie przez pracowników OT ARR informacji, że wsparcie należy się jedynie do upraw pod osłonami mogło spowodować, iż nie wszyscy producenci rolni złożyli w terminie do 11 lipca 2011 r. wnioski o udzielenie wsparcia.

3. Zgodnie z pkt 5 *Warunków uczestnictwa*, producenci owoców i warzyw, którzy w dniach od 22 do 30 czerwca 2011 r. zamierzali podjąć działania polegające na wycofaniu z rynku nieprzeznaczonych do sprzedaży owoców i warzyw albo niezbiieraniu lub dokonaniu zielonych zbiorów, mieli obowiązek złożenia do dyrektora właściwego oddziału terenowego ARR powiadomienia o zamiarze podjęcia takich działań. Producenci powinni złożyć powiadomienia, co najmniej na jeden dzień roboczy przed dniem ich przeprowadzenia, nie później niż do godziny 10.00 w dniu 29 czerwca 2011 r. Czynności wykazane przez producenta w powiadomieniu mogły się odbywać tylko i wyłącznie w obecności kontrolera z Agencji, a obowiązek przeprowadzenia 100% kontroli został ujęty w procedurze Dnw_P1⁵.

Obowiązek przeprowadzenia kontroli powyższych działań przewidziany został w art. 6 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 585/2011 z dnia 17 czerwca 2011 r., przy czym w odniesieniu do działań podejmowanych przez producentów spoza organizacji istniał wymóg objęcia kontrolą 100% ilości produktów wycofywanych z rynku (jeżeli działanie oparte było na zgłoszeniu do właściwego organu) lub 100% obszarów produkcji w przypadku zielonych zbiorów lub niezbiierania. Do przeprowadzenia tych kontroli zobowiązywał Agencję art. 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wspierania rynków owoców i warzyw.

W dniu 27 czerwca 2011 r. producenci złożyli do dyrektora OT ARR sześć powiadomień o zamiarze podjęcia czynności polegających na niezbiieraniu lub zielonych zbiorach, w dniu 28 czerwca – 308 takich powiadomień i w dniu 29 czerwca 2011 r. – 288 (złożone do końca dnia, uznane przez ARR jako złożone w terminie). Razem złożone zostały 602 powiadomienia, tylko przez producentów niebędących członkami organizacji producentów owoców i warzyw. Biorąc pod uwagę krótki czas na składanie powiadomień oraz podjęcie przez OT ARR działań informacyjnych dopiero od dnia 27 czerwca 2011 r., powyższe spiętrzenie składanych powiadomień było do przewidzenia i wymagało podjęcia odpowiednich, wyprzedzających przygotowań do przeprowadzenia tych kontroli.

Zadanie przeprowadzenia tak dużej liczby kontroli w tak krótkim okresie przerastało możliwości Oddziału (w Sekcji Kontroli Technicznych OT ARR pracę świadczyło tylko czterech pracowników upoważnionych do przeprowadzania kontroli na miejscu). Dlatego też dyrektor OT ARR zwrócił się w dniu 28 czerwca 2011 r. do Biura Kontroli Technicznych Agencji z prośbą o udzielenie pomocy przez upoważnionych do kontroli pracowników innych oddziałów. Prezes ARR oddelegował w dniach od 29 do 30 czerwca 2011 r. 34 pracowników z innych oddziałów Agencji.

Kontrolerzy przeprowadzili kontrole na miejscu jedynie u 213 spośród 602 producentów, którzy złożyli powiadomienia. Nie przeprowadzono kontroli u 389 producentów. Na początku lipca (tj. po upływie terminu, w którym możliwe było przeprowadzenie kontroli) OT ARR dokonał analizy powiadomień producentów, u których nie zostały przeprowadzone kontrole i uznał, że 151 powiadomień nie kwalifikowało się do kontroli, ponieważ zawierały niewypełnione pozycje. Taką informację przekazał do Centrali Agencji.

Nieprzeprowadzenie kontroli dotyczących wszystkich powiadomień o zamiarze niezbiierania lub dokonania zielonych zbiorów, było niezgodne z art. 6 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego nr 585/2011, jak również z wewnętrzną procedurą Dnw_P1.

⁵ Procedura *Wsparcie w sektorze owoców i warzyw z tytułu kryzysu spowodowanego szczepem bakterii EHEC* (Dnw_P1) wprowadzona zarządzeniem nr 83/2011/KP Prezesa Agencji z 28 czerwca 2011 r., zastąpiona procedurą wprowadzoną zarządzeniem nr 110/2011/KP z 26 sierpnia 2011 r.

W trakcie kontroli stwierdzono, że spośród producentów, którzy złożyli powiadomienia w terminie i nie zostały u nich przeprowadzone kontrole, 100 producentów nie złożyło wniosków o płatność. Nieprzeprowadzenie u nich kontroli mogło mieć wpływ na rezygnację przez wielu ze złożenia wniosków o udzielenie wsparcia.

Zdaniem NIK, zdobyte doświadczenia w ramach realizacji w 2011 r. nadzwyczajnego mechanizmu wsparcia na rynku owoców i warzyw, wskazują na potrzebę rozważenia podjęcia przez ARR działań mających na celu uzyskanie podstaw prawnych, umożliwiających systemowe otrzymywanie przez Agencję danych dotyczących sytuacji na rynku rolnym. (Aktualnie, zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych⁶, do bieżących zadań Agencji należy m.in. gromadzenie, analizowanie, przetwarzanie i udostępnianie informacji dotyczących rynków produktów rolnych i żywnościowych).

Ponadto w trakcie działań poprzedzających wprowadzenie tego typu stanów nadzwyczajnych, ARR powinna wykazywać stosowną inicjatywę w zakresie skutecznego informowania o realnych możliwościach zrealizowania zadań, które przewidywane są do powierzenia Agencji.

4. Zgodnie z punktem 5.3 *Warunków uczestnictwa* wniosków o udzielenie wsparcia w sektorze owoców i warzyw należało złożyć nie później niż do 11 lipca 2011 r. (data wpływu do OT ARR). W okresie od 7 do 16 lipca 2011 r. OT ARR przeprowadził 1.159 kontroli na miejscu, potwierdzając wykonanie przez producentów działań polegających na niezbieraniu albo zielonym zbiorze produktów objętych wnioskami o udzielenie wsparcia. W przypadkach, gdy dane wykazane we wnioskach były zgodne z danymi wykazanymi w protokołach kontroli przeprowadzonych w związku ze złożeniem powiadomień, OT ARR nie przeprowadzał ponownych kontroli.

W celu zapewnienia bezstronnego i obiektywnego wydawania decyzji dotyczących udzielenia wsparcia dla producentów owoców i warzyw, Dyrektor Oddziału, decyzją nr 4/2011/W z dnia 26 lipca 2011 r., powołał zespół do analiz i rozpatrywania spornych kwestii dotyczących wniosków o udzielenie wsparcia.

Na podstawie decyzji wydanych przez dyrektora OT ARR udzielono producentom wsparcia w wysokości 16.263.342 zł do upraw o łącznej powierzchni 312,36 ha, w tym wsparciem w wysokości 13.713.014 zł objęto uprawy ogórków o powierzchni 266,64 ha, z tego uprawy pod osłonami – 65,74 ha, uprawy w gruncie – 200,90 ha. (Z zebranych wcześniej przez Oddział z terenu gmin Dwikozy i Zawichost szacunkowych danych wynikało, że straty w uprawie ogórków pod osłonami dotyczyły powierzchni 90 ha).

Spośród decyzji przyznających producentom wsparcie, 259 dotyczyło producentów, którzy złożyli wnioski, pomimo że OT ARR nie przeprowadził kontroli złożonych przez nich powiadomień. Rozpatrując powyższe wnioski, nie sprawdzano czego dotyczyły składane wcześniej przez tych producentów powiadomienia. Nie można zatem wykluczyć, że w powiadomieniach zadeklarowano przeprowadzenie od 27 do 30 czerwca 2011 r. działań, które następnie wykazano we wnioskach jako zrealizowane od 26 maja do 21 czerwca 2011 r.

NIK objęła badaniami kontrolnymi procedurę wydawania 29 decyzji. W ich wyniku stwierdzono, że dziewięć decyzji o odmowie udzielenia wsparcia wydano po upływie 60 dni. Pomimo niewydania decyzji w ciągu 30 dni od złożenia wniosków, nie poinformowano producentów o niezakończonym w terminie, przyczynach zwłoki i nie wskazano nowego terminu wydania decyzji, co było niezgodne art. 36 kpa.

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 633.

Wszystkie płatności wynikające z decyzji o przyznaniu producentom rolnym wsparcia, OT ARR zrealizował w terminie do 13 października 2011 r., tj. przed upływem terminu określonego w art. 8 ust. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 585/2011.

5. Od 22 września do 28 listopada 2011 r. 2.761 producentów złożyło do OT ARR wnioski o przywrócenie terminu uprawniającego do złożenia wniosku o udzielenie wsparcia, w związku z wystąpieniem kryzysu spowodowanego szczepem bakterii EHEC.

Działając na podstawie art. 61a § 1 kpa, dyrektor Oddziału wydał 2.736 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia wsparcia, wskazując, iż termin składania wniosków był terminem prawa materialnego i nie można go przywrócić. Wnioski 25 producentów przekazano do innych oddziałów terenowych zgodnie z właściwością miejscową.

6. Do OT ARR wpłynęło 86 skarg lub pism, odwołań i zażaleń na działania ARR, związanych z nadzwyczajną sytuacją, jaka wystąpiła w 2011 r. na rynku owoców i warzyw. Skargi dotyczyły m.in. udzielania błędnych informacji przez pracowników OT ARR, wyludzania wsparcia do upraw ogórków, podawania nieprawdziwych danych dotyczących upraw ogórków, niewłaściwego przeprowadzenia kontroli, poprzez uznanie, że ogórki wykorzystywano do skarmiania drobiu i trzody, braku pomiaru działek oraz powoływania się na świadka, który nie uczestniczył w kontroli. Zgodnie z obowiązującą w Agencji procedurą, OT ARR przekazywał skargi do rozpatrzenia Prezesowi Agencji.

Ponadto, w okresie objętym kontrolą, dziesięciu rolników złożyło za pośrednictwem OT ARR skargi do Komisji Europejskiej. Dotyczyły one udzielania przez pracowników OT ARR błędnych informacji, iż wsparcie dotyczy jedynie ogórków uprawianych pod osłonami. Zdaniem skarżących spowodowało to odstąpienie przez nich od zamiaru złożenia wniosków o przyznanie takiego wsparcia. Dyrektor Oddziału, zgodnie z wytycznymi Prezesa Agencji, zwrócił skargi osobom skarżącym, informując ich, że Agencja nie jest właściwym organem do ich wniesienia w imieniu skarżących do Komisji UE.

7. Raporty z kontroli przeprowadzonych w związku ze złożeniem przez producentów rolnych powiadomień oraz wniosków o udzielenie wsparcia, stanowiące załącznik do procedury Dnw_P1, nie zawierały informacji dotyczących numerów ewidencyjnych działek objętych kontrolą ani tytułu prawnego do dysponowania przez producentów gruntem, na którym uprawiali zgłoszone do wsparcia uprawy.

Andrzej Łuszczewski były p.o. Prezes Agencji wyjaśnił, że ustawodawca (...) w § 5 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2011 r. określił zakres informacji niezbędnych do ustalenia wysokości wsparcia, który obejmował wniosek. (...) Wobec powyższego nie istniał obowiązek wprowadzenia do przedmiotowego formularza informacji dotyczącej numerów działek ewidencyjnych, na których prowadzona była produkcja owoców i warzyw, do której ubiegano się o wsparcie.

W cytowanym przez p.o. Prezesa przepisie rozporządzenia Rady Ministrów użyto sformułowania „w szczególności”, a zatem określono jedynie minimalny zakres informacji, jakie powinien zawierać wniosek o wsparcie. Tym samym Agencja miała możliwość uzupełnienia formularza wniosku o inne informacje niezbędne do prawidłowego udzielenia wsparcia. Zdaniem NIK, nieuwzględnienie przez ARR w procedurach prowadzenia kontroli konieczności sprawdzenia posiadania tytułu prawnego do działek, uniemożliwiało zweryfikowanie, czy uprawy zgłoszone do udzielenia wsparcia należały do zgłaszających je producentów.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) zapewnienie podejmowania przez Oddział działań, w tym organizacyjnych, adekwatnych do wymogów sytuacji nadzwyczajnych, w przypadku ich wystąpienia na rynkach rolnych i powierzenia Agencji do realizacji zadań związanych z taką sytuacją;
- 2) zapewnienie przekazywania producentom rolnym przez OT ARR rzetelnych informacji o przysługujących im uprawnieniach, wynikających z przyjętych mechanizmów wsparcia;
- 3) sprawdzenie odpowiednich postępowań prowadzonych w OT ARR zakończonych decyzjami o udzieleniu wsparcia w celu ustalenia, czy nie wystąpiły nieprawidłowości polegające na tym, że działania wykazane we wnioskach jako przeprowadzone w dniach 26 maja – 21 czerwca 2011 r. były takie same jak wykazane w nieskontrolowanych powiadomieniach;
- 4) podjęcie odpowiednich działań zapobiegających wystąpieniu nieprawidłowości, polegających na nieinformowaniu przez OT ARR stron postępowania administracyjnego o niezakończonym w terminie, przyczynach zwłoki i niewskazywaniu nowego terminu załatwienia sprawy.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.